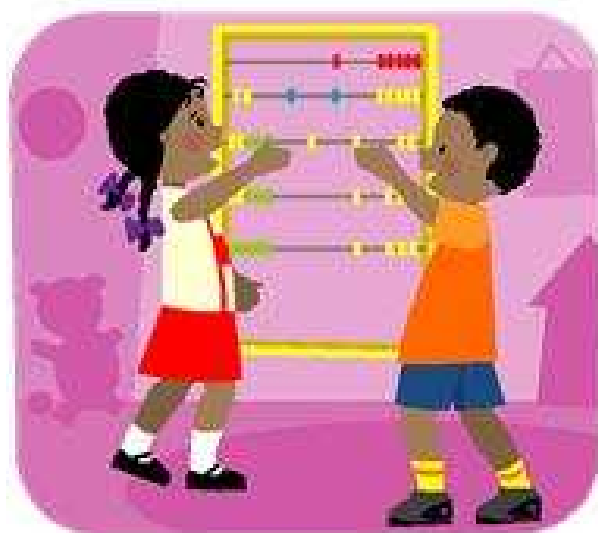

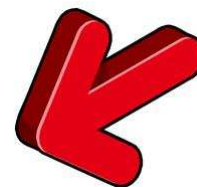
MATERSKÁ ŠKOLA – ŠAFÁRIKOVA TRIEDA 4,
KOŠICE

UČEBNÉ OSNOVY

HRÁM SA, TVORÍM, RADUJEM, DO ŠKOLY SA PRIPRAVUJEM

Prehľad obsahových celkov

Mesiac	Časová dotácia	Obsahový celok	Témy	Podtémy
September Október	4 týždne 1 týždeň	U NÁS JE DOBRE I.	1. U nás nie si sám I. 2. My v našej krajine	1. Moji kamaráti a ja 2. Moja materská škola 1. Košice – moje mesto 2. Slovensko – moja domovina 3. Bezpečne na ceste
Október November	3 týždne 1 týždeň	U NÁS JE ZDRAVO I.	1. U nás v jeseni 2. Zdravé deti I.	1. Čarovala pani jeseň 2. Stromy a les 3. Ovocie a zelenina 1. Ja som človek, ty si človek 2. Zdravá výživa
November	3 týždne	U NÁS NA PLANÉTE I.	1. Deti a vesmír 2. Tajomstvá planéty (neživá príroda)	1. Slnko, Mesiac, hviezdy, planéty 2. Včera, dnes, zajtra
December	3 týždne	U NÁS JE DOBRE II.	Sviatočný čas	
Január	3 týždne	U NÁS JE ZDRAVO II.	1. U nás v zime 2. Zdravé deti II.	1. Zima je zimička 2. Šport v zime 3. Zvieratá v zime 4. Fašiangy 1. Ja a moje zmysly 2. Nebojím sa lekára
Február	2 týždne	U NÁS JE DOBRE III.	U nás nie si sám II.	1. Moji kamaráti a ja 2. Moja materská škola
Február Marec	2 týždne 2 týždne	U NÁS ČÍTAME	1. Knihy a časopisy 2. Rozprávky, príbehy a básne	1. Moja obľúbená kniha 2. Vyrábame časopis 1. Tvoríme básne – hráme sa na básnikov 2. Rozprávkový týždeň
Marec Apríl Máj	1 týždeň 4 týždne 2 týždne	U NÁS NA PLANÉTE II.	Tajomstvá planéty (živá príroda)	1. Prebúdzanie sa prírody 2. Zvieratá a ich mláďatá 3. Veľká Noc 4. Voda, vodička
Máj Jún	2 týždne 1 týždeň	U NÁS JE DOBRE IV.	1. U nás v rodine 2. Vo veľkom svete	1. Moja rodina 2. Bábätko 3. Dospelí a ich práca 1. MDD 2. Dve tváre jedného sveta
Jún	3 týždne	U NÁS JE ZDRAVO III.	1. U nás v lete 2. Tešíme sa na prázdniny	1. Prišlo leto 2. Zábava a šport v lete

Charakteristika obsahových celkov

⇒ U NÁS JE DOBRE

Cieľom obsahového celku je navodiť atmosféru v triede, tešiť sa na spoločný pobyt v materskej škole, na spoločné hry, zážitky. Obsahový celok sa zameriava na utváranie pozitívnych vzťahov medzi sebou navzájom, posilňuje intrapersonálne, interpersonálne a komunikatívne kompetencie. Hry a edukačné aktivity ponúkajú deťom dostatok priestoru na sebvýjadrenie a seberealizáciu.

Obsahový celok je ďalej zameraný na utváranie pozitívnych medziľudských vzťahov v rodine, v širšom sociálnom prostredí ale aj na rozvíjanie a stimuláciu elementárneho multikultúrneho vedomia a cítenia. Rozvíja sociálnu komunikáciu, utvára schopnosť citovej reflexie vyjadrovať svoje pocity lásky a spolupatričnosti k iným, uspokojuje vyššie potreby, posilňuje prežívanie rôznych skutočností v rodinách i rôznych skutočností v živote detí celého sveta.

Obsahový celok ďalej v zimnom období približuje atmosféru príprav vianočných sviatkov a rozvíja schopnosť pozorovania a prežívania predvianočného obdobia.

Obsahový celok sa delí na päť tém:

1. téma: U nás nie si sám

Obsah témy je zameraný na podporovanie a zvyšovanie sociálnej a emocionálnej inteligencie u detí. Skvalitňuje primerané emocionálne návyky, ktoré sú základom zachovania mentálneho zdravia.

Téma sa delí na dve podtémy:

1. Moja materská škola – cieľom podtémy je oboznámenie sa s novým prostredím, poznávanie mien kamarátov, učiteliek, zamestnancov, života v materskej škole. Dáva dostatok priestoru a potrebných podmienok na úspešnú adaptáciu detí do nového prostredia.

2. Moji kamaráti a ja – podtéma smeruje k vzájomnému spoznávaniu a vytváraniu kamarátskych vzťahov v triede i mimo nej. Primeraným spôsobom plnenie cieľov vytvára spoločné pravidlá vzájomných vzťahov, správania a komunikácie, ktorými sa deti riadia v každodennom kontakte v materskej škole.

2. téma: My v našej krajine

Cieľom témy je bližšie priblížiť deťom domov ako pojem, ale i ako miesto, odkiaľ pochádzame, kde žijeme a kde je nám dobre. Deti si uvedomujú širší obsah pojmu domov, domov ako naša vlasť a krajina.

1. Košice – moje mesto - cieľom podtémy je poznať mesto, v ktorom dieťa žije, vedieť, že naša vlasť je Slovenská republika a jej hlavné mesto je Bratislava. Deti pozorujú, bádajú a prezentujú poznanie o svojom meste, jeho dominantách rôznymi prostriedkami. Vyjadrujú svoj názor a svoj postoj k mestu, v ktorom žijú.

2. Slovensko – moja domovina – podtéma sa zameriava na poznávanie svojej vlasti, smeruje k vytváraniu elementárneho poznania hlavného mesta, štátnych symbolov, kultúrnych pamiatok a geografických charakteristík Slovenska a blízkeho regiónu.

K naplneniu realizácie obsahu je využitie spolupráce s rodinou v celoročnom projekte: „Cestovateľ“. Hlavnou myšlienkou tohto projektu je „cestovanie“ triedneho maskota v čase víkendu do jednotlivých rodín za účelom spoznávania blízkeho i vzdialeného okolia.

3. Bezpečne na ceste - cieľom podtémy je rozvíjanie a upevňovanie dopravného vedomia u detí. Deti sa zoznamujú s rôznymi druhmi dopravných prostriedkov, dopravných značiek a so spôsobom slušného a bezpečného správania sa v dopravných komunikáciách. Cieľom tohto projektu je okrem iného aj apelovať na rodinu dodržiavať dopravné predpisy členmi rodiny, a tým prispieť k budovaniu dopravného vedomia u detí (prechádzanie na zelenú, používanie bezpečnostných prílb, atď.). Súčasťou naplnenia cieľa je návšteva dopravného ihriska.

3. téma: U nás v rodine

Téma je zameraná na rozvoj stupňujúceho preberania hodnôt vlastnej kultúry a smeruje k vytváraniu lepších sociálnych vzťahov a komunikácie.

Téma sa delí na tri podtémy:

1. Moja rodina – podtéma je zameraná na porozumenie a pochopenie štruktúry v rodine, funkcie rodičov s dôrazom na rolu matky a preberanie hodnôt vlastnej kultúry. Cieľom je využívať komunikáciu a jej prostriedky na vyjadrenie myšlienok, pocitov a skúseností o živote v rodine, ako aj na rozvíjanie citových vzťahov medzi deťmi a dospelými. Deti vyjadria svoj vzťah k mamičke a celej rodine aktívnou prípravou a prezentáciou sa na triednom podujatí. Vyvrcholením podtémy je realizácia výstavy detských prác na tému Moja rodina.

2. Ako som prišiel na svet – podtéma je zameraná na preberanie hodnôt vlastnej kultúry a smeruje k elementárnym poznatkom o narodení bábätka a následnej starostlivosti oň.

3. Dospelí a ich práca – podtéma prehľbuje predstavy detí o práci rodičov a iných dospelých a o pracovných profesiách.

4. téma: Vo veľkom svete

Každé dieťa na svete má právo byť ochraňované, právo na starostlivosť, právo na zdravý vývin v bezpečnom prostredí a právo byť vzdelané. Tieto požiadavky sú zakotvené v Dohovore o právach dieťaťa. Solidárnosť, pokoj, tolerancia, uvedomenie si vlastných práv a ochrana životného prostredia sú dnes dôležité témy vo výchove detí. Aj predškolská výchova a vzdelávanie má pomáhať deťom uvedomiť si, že aj ony sú občanmi nášho veľkého sveta. Téma ponúka možnosti, ako priblížiť deťom spôsob života a kultúru vo svojom mikrosvete a vo svete v iných krajinách. Povzbudzuje deti, aby premýšľali o problémoch, s akými sa stretávajú obyvatelia v iných krajinách. Vedie k tomu, aby sa naučili chápať, že riešením svojich problémov a pomocou iným deťom môžu získať lepšiu budúcnosť nielen pre seba, ale aj pre deti v celom svete.

Súčasťou obsahového celku je zapojenie sa všetkých detí, rodičov a zamestnancov materskej školy do projektu Škola priateľská k deťom, ktorý sa snaží vytvárať prostredie vhodné a priateľské k deťom. Škola priateľská k deťom (Child Friendly School) je globálnou iniciatívou detského fondu UNICEF. Jej cieľom je pri vytváraní prostredia priateľského k deťom v školách a školských zariadeniach uplatňovať ako kľúčový faktor Dohovor o právach dieťaťa.

Téma sa delí do dvoch podtém:

1. MDD - podtéma je zameraná na vytváranie a udržiavanie pozitívnych sociálnych vzťahov s rovesníkmi a dospelými. Spoločne oslavujeme Sviatok detí zábavou a rôznymi aktivitami a činnosťami športového, umeleckého a pohybového charakteru

2. Dve tváre jedného sveta - deti pomocou napĺňaním cieľov tejto podtémy hrovou formou získavajú informácie o aktivitách UNICEF a zapájajú sa do ochrany práv detí a tým prispievajú k tvorbe lepšej budúcnosti detí na celom svete.

5. téma: Sviatočný čas

Dieťa pomocou edukačných aktivít participuje vlastnou účasťou na príprave Mikuláša a Vianoc. Vytvára predstavy detí o vianočných tradíciách a zvykoch. Vyvrcholením je slávnostná Besiedka pri vianočnom stromčeku, kde deti prezentujú svoje tvorivé schopnosti a zručnosti a rodičia sa vlastnou aktivitou spolupodieľajú na vytvorení predvianočnej atmosféry (pečenie perníkov, výroba vianočných ozdôb...).

⇒ U NÁS JE ZDRAVO

Obsahový celok sa zameriava na ochranu zdravia, prevenciu proti ochoreniam a úrazom, na vytvorenie vedomia detí o zdravom spôsobe života a o fungovaní ľudského tela. Súčasťou je rozširovanie poznania o ročných obdobiach leto, jeseň a zima a ich charakteristických znakoch. Ďalším cieľom je stimulovanie vnútorného uvedomenia si potreby kontaktu s rovesníkmi, s dospelými, s materskou školou a stimulovanie motivácie k rozvoju intrapersonálnych vzťahov a komunikácie. V závere obsahového celku sa realizuje aktívna rozlúčka s budúcimi prvákmi.

Obsahový celok sa delí na päť tém:

1. téma: U nás v jeseni

Cieľom témy je vytvorenie otvoreného a zodpovedného postoja detí k životnému prostrediu, skvalitňovanie vnímania prírody, ktorá ich obklopuje, rozvíjanie pocitu spolupatričnosti detí s prírodou a vytvorenie základov ochranných návykov a postojov k prírode. Činnosti sú motivačne zjednotené a vrcholila aktívnym zapojením detí, rodičov a zamestnancov školy do spoločného radostného prežívania jesennej udalosti „Ovocníčka a zelenináčik“ (výstava detských prác zo zeleniny a z ovocia).

Vychádzajúc z dlhoročných tradícií mesta Košice v organizovaní Medzinárodného maratónu mieru sa uskutočňuje v materskej škole Detský maratón, v ktorom dieťa nadobúda kompetencie najmä psychomotorické, osobnostné ale i informatívne a učebné prostriedkom sprostredkovania i aktívneho zisťovania údajov o tejto mestskej tradícii.

Téma sa delí na tri podtémy:

- 1. Čarovala pani jeseň** – deti plnením cieľov podtémy si rozširujú elementárne poznanie o charakteristických znakoch ročného obdobia jeseň, určujú znaky jesenného počasia.
- 2. Les a jeho tajomstvá** – deti si rozvíjajú pozitívny vzťah k prírode, objavujú tajomstvá rastlinnej a živočíšnej ríše v lese, poznávajú a rozširujú si svoje vedomosti o rastlinách a lesných živočíchoch, o ich podmienkach života.
- 3. Prišla jeseň do záhrady** - podtéma je zameraná na priblíženie a zdôraznenie významu a dôležitosti ovocia a zeleniny pre zdravie človeka a na podporu a rozvíjanie kľúčových kompetencií pozorovaním, objavovaním a experimentovaním pri triedení, spracovaní, konzumovaní ovocia a zeleniny.

2. téma: Zdravé deti

Cieľom témy je podporiť zdravie detí. Má pomôcť deťom pochopiť význam a dôležitosť správnej výživy a správneho spôsobu života pre ich budúci život.

Téma sa člení na štyri podtémy:

1. **Ja som človek, ty si človek** – táto podtéma smeruje k vytváraniu poznania o vlastnom tele a o dôležitých životných orgánoch. Deti objavujú a kontrolujú vlastné telo, jeho kapacitu a možnosti.
2. **Zdravá výživa** – plnením cieľov obsahu tejto podtémy si deti rozširujú poznanie a zdravé stravovacie návyky, vytvárajú zásady starostlivosti o svoje zdravie pri konzumácii zdraviu prospešných potravín, vitamínov. Súčasťou je zúčastnenie sa všetkých detí a ich rodičov celoškolského projektu Deň výživy.
3. **Ja a moje zmysly** – podtéma je zameraná na rozvoj zmyslového vnímania, na pochopenie činnosti a dôležitosti ľudských zmyslov, stimuluje detskú schopnosť používať a využívať všetky zmysly k poznaniu.
4. **Nebojím sa lekára** – cieľom podtémy je hravou formou upriamiť detskú pozornosť na vlastné zdravie, prvú pomoc a možnosti prevencie chorôb a zranení. Hravou formou podtéma odbúrava strach a paniku detí z lekára, z drobných poranení a chorôb, stimuluje ich schopnosť komunikovať v pre nich vyhranených situáciách. Deti absolvujú mini kurz prvej pomoci za prítomnosti záchranného systému FALCK, ktorý navštívi našu materskú školu.

3. téma: U nás v zime

Téma smeruje k vytváraniu elementárneho poznania o ročnom období zima, o jej charakteristických znakoch v prírode, možnostiach aktívneho odpočinku a realizácie zimných športov. Téma sa delí na štyri podtémy:

1. **Zima je zimička** – podtéma je zameraná na rozvoj kapacity vnímania konštantných (nemenných) pravidelne sa opakujúcich rytmov v prírode – striedanie ročných období s využitím logického myslenia. Cieľom je pozorovať, bádať a experimentovať v obklopujúcom prostredí so zámerom poznať vlastnosti snehu, ľadu a poznať zmeny v počasí s využitím všetkých zmyslov. Ďalej podporuje využívať verbálnu reč na vyjadrovanie vlastných myšlienok a skúseností súvisiacich s poznatkami a zážitkami o zime.
2. **Šport v zime** - cieľom podtémy je oboznamovanie sa detí so známymi zimnými športmi, ich pomenovaním, so športovým náčiním potrebných k týmto činnostiam a oboznamovanie sa s výberom vhodného oblečenia. Podtéma vplýva na rozvíjanie a upevňovanie prevencii proti ochoreniu, proti nerozumnému konaniu pri športe a skvalitňuje vedomie o ochrane zdravia svojho aj iných. Prakticky deti realizujú zimné športové aktivity na školskom dvore a v blízkom okolí – sánkovanie, bobovanie, šmýkanie sa na ľade. Rozvíjajú u detí hlavne túžbu a ochotu pohybovať sa v každom počasí a v rôznych podmienkach, odhadovať svoje možnosti a schopnosti.
3. **Zvieratá v zime** – podtéma formuje environmentálne a prírodovedné vedomie detí. Deti spoznávajú spôsoby a význam starostlivosti o zvieratá v zime. Prakticky aplikujú tieto poznatky pri kŕmení vtákov.
4. **Fašiangy** – podtéma sa zameriava na radostné prežitie fašiangového obdobia. Deti si ho približujú pomocou karnevalu, na ktorý sa pripravia výrobou masiek, s použitím rôznych výtvarných, esteticko-pracovných a iných kreatívnych činností, ktoré podporia interpersonálne porozumenie medzi deťmi navzájom a deťmi a dospelými. Oboznamujú sa s ľudovými tradíciami v čase fašiangov.

4. téma: U nás v lete

Téma je zameraná na rozvíjanie hlavne psychomotorických kompetencií pomocou pohybových hier a športových činností. Tiež rozvíja kognitívne kompetencie pozorovaním a bádateľskou aktivitou svojho okolia v ročnom období leto.

Téma sa delí na dve podtémy:

1. Prišlo leto – podtéma je zameraná na rozvoj vnímania konštantných, stále sa opakujúcich rytmov v prírode. Cieľom je pozorovanie, bádanie s postojom prirodzenej zvedavosti identifikácie typických znakov ročného obdobia leto – zmeny v počasí, v prírode, v obliekaní a v činnostiach ľudí.

2. Zábava a šport v lete – plnenie cieľov podtémy sa zameriava na podporovanie zdravého životného štýlu pri realizovaní rôznych druhov športov a športových disciplín, hier vonku.

5. téma: Tešíme sa na prázdniny

Téma je zameraná na overenie dosiahnutých kompetencií v priebehu školského roka hlavne kompetencií intrapersonálnych, interpersonálnych a komunikačných. Deti vyjadrujú svoj názor a postoj k materskej škole, k rovesníkom a dospelým. Pri činnostiach je stimulovaná schopnosť sebareflexie a sebahodnotenia.

⇒ **U NÁS NA PLANÉTE**

Obsahový celok je zameraný na rozvoj prírodovedného poznania a ochranu životného prostredia. Bezprostredným kontaktom so živou a neživou prírodou podnecuje detskú zvedavosť, záujem a radosť detí z objavovania. Podporuje komunikatívne kompetencie pri aplikovaní poznatkov z prírody. Stimuluje kritické myslenie pri preukazovaní a demonštrovaní osobných názorov o prírode a ich konfrontovanie s názormi ostatných detí a širšieho sociálneho prostredia.

Deti a zamestnanci materskej školy sa zapájajú do environmentálneho celoročného projektu „Škôlka Ježka Separka“, ktorého realizátorom je Nadácia Kosit Košice. Získavajú tak informácie o odpade a separovaní a najmä návyk na budúce rozumné nakladanie s odpadom.

Obsahový celok sa delí na tri témy:

1. téma: Deti a vesmír

Obsah témy a jeho realizácia vytvára u detí elementárne predstavy o rozmanitosti vesmíru, o plynutí času, o počasí. Súčasťou je návšteva planetária prípravných tried. Vyvrcholením edukačného pôsobenia a detskej činnosti je výstava detských prác na tému „Vesmír očami detí“.

Téma sa delí na dve podtémy:

1. Slnko, Mesiac, hviezdy, planéty – podtéma stimuluje detské bádanie s postojom prirodzenej zvedavosti pri objavovaní tajomného vesmíru. Pomáha poznať a porozumieť rôznorodosti širšieho obklopujúceho prostredia.

2. Včera, dnes, zajtra - na základe priamych a sprostredkovaných činností si deti uvedomujú rozdelenie jednotky času – deň na časové úseky ráno – obed – večer – noc. Na elementárnej úrovni si uvedomujú plynutie času (včera – dnes – zajtra). Obsah podtémy približuje deťom predstavu o pravidelnom striedaní činností a tým uľahčujú pochopenie abstraktného pojmu čas. Rozvíja a skvalitňuje detské logické myslenie, predstavivosť, pamäť a podporuje postupný nástup abstraktného myslenia.

2. téma: Tajomstvá planéty (neživá príroda)

Cieľom témy je priblížiť deťom predstavu neživej prírody ako súčasti prostredia a nevyhnutnosti ochraňovať prírodu. Pomáha uvedomiť si jedinečnosť a význam jednotlivých komponentov neživej prírody. Deti pozorujú a bádajú obklopujúce prostredie so zámerom

poznávať neživú prírodu. Rozširujú si svoje kritické myslenie na základe poznávania a chápania rozdielov medzi živou a neživou prírodou. Vyvrcholením témy je zúčastnenie sa detí divadelného predstavenia Ako sa studnička stratila.

3. téma: Tajomstvá planéty (živá príroda)

1. *Prebúdzanie sa prírody* – podtéma sa sústreďuje na rozvoj kapacity vnímania konštantných rytmov prírody. Deťom upresňuje charakteristické znaky ročného obdobia jar, skvalitňuje ich vnímanie významu jari ako zdroj života, vytvára a rozvíja environmentálne cítenie vzhľadom nielen vo vzťahu ku zvieratám ale aj k rastlinám a k prírode ako takej. Ďalej ponúka priestor na realizáciu niekoľkých prírodovedných pokusov, ktoré podnecujú dieťa k bádaniu a experimentovaniu a tým k získavaniu nových poznatkov a vedomostí o prírode priamou cestou.

2. *Zvieratá a ich mláďatá* – podtéma sa zameriava na podporovanie citlivého vzťahu detí k prírodnému prostrediu. Cieľom je poznať, prezentovať a využívať kritické myslenie pri pozorovaní správania zvierat v rôznych ekosystémoch. Deti vnímajú zraniteľnosť živočíchov a prírody vôbec pri necitlivom prístupe a správaní sa človeka. Deti si rozširujú svoje poznanie o domácich, voľne žijúcich zvieratách a živočíchoch, sprostredkovane poznávajú aj zvieratá exotické a exotické podmienky potrebné k ich životu.

3. *Veľká Noc* – podtéma sa zameriava na poznanie, porozumenie a chápanie kultúrnych udalostí, zvykov a tradícií. Cieľom je posilnenie sociálno-emocionálnej oblasti pre poznanie všeobecne prijímaných hodnôt. Súčasťou je prehliadka spevu detských ľudových piesní, ktorá oboznamuje, rozširuje poznatky a prehľbuje vzťah k ľudovým tradíciám, hodnotám a produktom.

4. *Voda, vodička* – pomocou podtémy deti spoznávajú význam, premeny a pohyb vody v krajine. Oboznamujú sa s kolobehom vody, spoznávajú jeho význam, zoznamujú sa s organizmami, ktoré vo vode žijú. Dozvedajú sa o význame vody pre človeka, o jej znečisťovaní, o spôsoboch, ako znečisťovaniu predchádzať a ako vodou šetriť.

⇒ U nás čítame

Cieľom obsahového celku je poznávaním jazykových prostriedkov a uvedomovaním si ich vzájomných vzťahov v jazykovom systéme rozvíjať rozumové schopnosti dieťaťa, s výcvikom vo výstižnom a vhodnom vyjadrovaní o danej skutočnosti viesť dieťať k presnému mysleniu. Prostredníctvom jazyka ako znakového systému dieťa hlbšie poznáva javy objektívnej skutočnosti. Pestovaním pozornosti k jazyku, k voľbe jazykových prostriedkov, zameraním nielen na presné ale i bohaté a kultivované vyjadrenie vytvára kladný vzťah k materinskému jazyku a úctu k nemu ako k nositeľovi národných tradícií. Dôležitým cieľom je podnecovať čitateľskú motiváciu, pripraviť dieťa na to, aby sa stalo kultúrnym čitateľom schopným orientovať sa vo svete kníh. Vypestovať u neho trvalý pozitívny vzťah ku knihe ako takej. Skvalitňovať kognitívne, kreatívne a expresívne kompetencie a to využívaním literárnych dejov, literárnych postáv a ich tvorivým využitím pri hre.

Súčasťou obsahového celku je celoškolský projekt Mesiac hlasného čítania, ktorý má pomôcť dosiahnuť spoluprácu a participáciu rodičov zapojením sa do konkrétnych činností ale aj do spontánneho siahnutia po detskej knihe v domácich podmienkach.

Obsahový celok sa delí na dve témy:

1. téma: Knihy a časopisy

Cieľom témy je vplývať na vzťah ku knihám, k periodikám a k „čítaniu“ u detí. Deti poznávajú knižné konvencie, oboznamujú sa so žánrovými špecifikami jednotlivých literárnych žánrov /próza, poézia/ a súčasne rozdielmi medzi nimi, poznávajú prácu spisovateľov, ilustrátorov. Cieľom je aj podnecovať vlastnú písomnú produkciu detí prostredníctvom tvorby vlastných kníh a časopisov a podporovať „čítanie“ kníh deťmi /tzn. ich vlastnú interpretáciu/. Dáva deťom možnosť pochopiť základné pravidlá tímovej práce pri vytváraní konkrétneho diela. Chápu na základe vlastného prežívania, že výroba kníh, novín a časopisov je práca tímová a vyžaduje si zručnosť dorozumievania sa a kooperácie medzi jej tvorcami.

Téma sa delí na dve podtémy:

1. Moja obľúbená kniha

2. Vyrábame časopis

2. téma: Rozprávky, príbehy a básne

Téma pomocou hier a vlastnej tvorivosti detí rozvíja všetky oblasti jazykovej a literárnej gramotnosti. Podporuje rozvoj vlastného čítania a písania detí v predškolskom veku. Vytvárať pozitívny vzťah ku knihe. Oboznamujú sa so žánrovými charakteristikami písanej reči (špecifická charakteristika básne, resp. poézie). Uvedomujú si vzťah a súvislosti medzi zvukovou podobou reči a jej grafickým záznamom. Deti sa zábavne a tvorivo zoznamujú s ľudovými a umelými rozprávkami (bájkami, príbehmi, veršovanými rozprávkami...), získavajú nové poznatky a vedomosti prostredníctvom rozprávkových činností, rozvíjajú si slovnú zásobu. Obsah témy vplýva na emocionálnu stránku detí a prostredníctvom rozprávky, podporovať vznik a rozvoj morálnych dilem u detí predškolského veku.

Téma sa delí na dve podtémy:

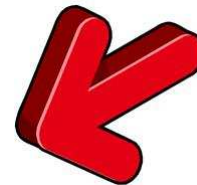
1. Tvoríme básne – hráme sa na básnikov

2. Rozprávkový týždeň

Každodennou súčasťou výchovno-vzdelávacej činnosti je plnenie niektorých špecifických cieľov/výkonových štandardov, ktoré sú zamerané na utváranie, rozvíjanie a upevňovanie:

- *psycho-motorických zručností (zručností súvisiacich s hrubou a jemnou motorikou a vizuomotorikou),*
- *kultúrnych, hygienických stravovacích a spoločenských návykov detí,*
- *zručností súvisiacich s osobnou hygienou a sebaobsluhou detí pri obliekaní a vyzliekaní,*
- *komunikačných zručností,*
- *zručností v rozvíjaní hier a hrových činností,*
- *priateľských vzťahov detí v hrách a hrových činnostiach.*

Charakteristika nepovinných, rozširujúcich obsahových celkov

⇒ ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNÝCH SCHOPNOSTÍ DETÍ PROSTRIEDKAMI JAZYKOVO-REČOVÝCH CVIČENÍ, SPEVOM A STIMULÁCIOU MOTORICKÉHO ROZVOJA

Charakteristika obsahového celku:

Obsahový celok je zameraný na rozvíjanie komunikačných schopností detí a prevenciu narušenej komunikačnej schopnosti. Plnenie cieľov predpokladá využitie prostriedkov: jazykové a rečové cvičenia, spev piesní, hudobno-pohybové hry, hry na rozvíjanie hrubej, jemnej motoriky a oromotoriky. Obsahový celok rozvíja u detí komunikačné kompetencie ale i kompetencie osobnostné a sociálne. Stimuluje zdravý osobný a sociálny život, ktorý je podmienený aj správnou a zrozumiteľnou artikuláciou, tvorbou významových komunikátov apod. Je určený deťom od 3 rokov.

⇒ STIMULAČNO – OBOHACUJÚCI PROGRAM KO-SE-TO PRE MATERSKÉ ŠKOLY

Charakteristika obsahového celku:

Cieľom programu KO – SE – TO je predchádzanie novej stagnácie a podvýkonnosti u detí predškolského veku, ktoré vznikajú ako dôsledok neadekvátnej podpory jednotlivých stránok osobnosti a neprimerane náročných podnetov v edukačnom prostredí vzhľadom na špecifickosť ich vývinu (akcelerovaný vývin, nerovnomerný vývin). Zámerom tohto programu je ponúknuť pedagógom predprimárneho vzdelávania obohacujúce aktivity stimulujúce rozvoj kognitívnych, sociálno-emocionálnych a tvorivých schopností u detí v období predškolského veku. Smeruje k zefektívneniu edukácie v MŠ, dbá o celostný osobnostný rozvoj detí v priaznivej klíme, atmosfére dôvery, otvorenej komunikácii a rešpektu. Program je určený deťom od 5 rokov.

⇒ TRÉNING FONEMATICKÉHO UVEDOMOVANIA PODĽA D. B. ELKONINA

Charakteristika obsahového celku:

V predškolskom veku začína proces gramotnosti. V tomto období, v období pred začiatkom formálneho vzdelávania sa u dieťaťa vyvíjajú kľúčové kognitívne zručnosti a schopnosti, ktoré sú dôležité pre rozvoj písania a čítania. Jedno z týchto schopností je i fonematické uvedomovanie, pomocou ktorého dieťa porozumie alfabetickému princípu jazyka (alfabetický princíp – grafémy písaného jazyka reprezentujú fonémy jazyka hovoreného). Vplyv fonematického uvedomovania je výrazný predovšetkým v počiatočných fázach osvojovania si písaného jazyka, ale jeho význam presahuje i do ďalších fáz vývoja gramotnosti.

V podmienkach našej MŠ sa zameriavame hlavne na slabičnú a hláskovú analýzu slova. Plnenie tohto cieľa priamo vyplýva z obsahu ISCED 0. Preto aj obsah Tréningu sme zredukovali na výučbu týchto etáp:

1. Predstava o slove, slabičná analýza slov (rytmizácia slabík, kreslenie slabík oblúčikmi)
2. Hlásková analýza slov (používanie schém).

Tréning je určený pre predškolské triedy a pre deti s odkladom povinnej školskej dochádzky.

⇒ ROZVOJ GRAFOMOTORIKY A PODPORA PÍSANIA. PREVENTÍVNY PROGRAM K PREDCHÁDZANIU VZNIKU DYSGRAFIE

Charakteristika obsahového celku:

Rozvoj grafomotoriky a podpora písania od autorky Mileny Lipnickej je preventívnym programom, ktorý napomáha predchádzať vzniku dysgrafie. Rozvíja grafomotorické zručnosti, t. j. vyjadrovať sa kreslením a písaním, ďalej vzbudzuje záujem o aktivity rozvíjajúce i ostatné zložky osobnosti dieťaťa. Program stimuluje samostatnosť, tvorivosť a spontánnosť dieťaťa v grafomotorických činnostiach i počiatočnej fáze písania. Obsahuje hry orientované na rozvoj jemnej motoriky, zrakového, sluchového a taktilne-kynestetického vnímania, hovorenej reči a počiatočného čítania. Program dieťaťu napomáha postupne poznávať, že okrem hovorenej reči existuje tiež reč písaná a tak môže s okolím komunikovať aj čítaním a písaním.

Program je určený deťom v prípravných triedach a deťom s odkladom povinnej školskej dochádzky.

⇒ TVORÍME S DRAMATIKOU

Charakteristika obsahového celku:

Základná filozofia dramatickej výchovy/tvorivej dramatiky je špecifická stratégia výchovy, ktorej primárnym cieľom je rozvoj, obohatenie osobnosti na báze prežívania (Read H. v knihe *Výchova umením*, 1967). Dramatická výchova umožňuje nájsť cestu k dieťaťu, podnecuje jeho zvedavosť a záujem o okolie. Vytvára pre dieťa priestor na získavanie nových skúseností, priestor na sebarealizáciu, sebaujadrovanie, sebaaktualizáciu. Vychádza z prirodzených detských potrieb: komunikácie a pohybu.

Obsahový celok *Tvoríme s dramatikou* syntetizuje všetky dimenzie (pre)gramotnosti dieťaťa:

- lingvistická dimenzia (rozdvíja hlavne pragmatickú rovinu reči),
- kognitívna dimenzia (rozdvíja tie kognitívne schopnosti, ktoré priamo ovplyvňujú úroveň rozumových schopností a tým aj celý proces učenia: vnímanie, pamäť, pozornosť),
- sociokultúrna dimenzia (pomáha pri adaptácii na nové situácie, zmeny, rozvíja komunikáciu v sociálnom prostredí, spoluprácu, prejavenie empatie atď.),
- emocionálna dimenzia (prináša emocionálne a estetické zážitky),
- somatická dimenzia (zahŕňa stimuláciu telesnej a fyzickej zrelosti),
- edukačná dimenzia (pomáha pri nadobudnutí viacdimeznionálnej gramotnosti).

Obsahový celok *Tvoríme s dramatikou* je koncipovaný tak, aby mal možnosť aplikácie pri rôznych činnostiach a iných obsahových celkoch s rôznym tematickým zameraním, tzn. napomôcť pri získavaní nových vedomostí, zručností, návykov, postojov a hodnôt pomocou zážitkového učenia. Súčasne je použiteľný samostatne, kedy jeho cieľom je dieťaťu priblížiť umelecký svet, svet divadla a ponúknuť mu príležitosť prakticky si vyskúšať rolu „divadelníka“ (herec, bábkoherec, kostymér, rekvizitár atď.). Tieto skúsenosti potom dieťa využije pri tvorbe jednoduchých dramatizácií, detských divadiel či hudobno-literárno-dramatickom pásme pri rôznych príležitostiach.

Témy obsahového celku:

1. *Hráme detské divadlo*
2. *Poznávame a tvoríme s dramatikou*
3. *Čo sa deje v divadle.*

Plnenie obsahu je určené deťom vo veku od 2 rokov.

⇒ U NÁS S POČÍTAČOM

Charakteristika obsahového celku:

V dnešnej dobe sú digitálne technológie, počítače, komunikačné zariadenia a internet úplne prirodzenou súčasťou sveta detí. Deti ich od útleho veku používajú, sú pre ne zdrojom poznávania, skúmania, komunikácie, vyjadrovania sa a rozvíjania ich logického myslenia.

Vhodne zvolené digitálne technológie môžu deťom v tomto veku pomôcť spoznávať, objavovať a pôsobiť na svoje okolie, napr. pomocou robotickej hračky, digitálneho mikroskopu, detského digitálneho fotoaparátu, detského mobilného zariadenia na komunikáciu,

video kamery, mikrofónu, a potom aj počítača a doplnujúcich zariadení – skenera, tlačiarne, projektoru a pod.

Obsahový celok U nás s počítačom sa zameriava na zvládnutie základnej manipulácie s počítačom (zapnúť, vypnúť, práca s myšou, klávesnicou...). Deti sa učia pracovať v prostredí grafického rastového editora, v prostredí internetu, oboznamujú sa so základnou komunikáciou prostredníctvom internetového prostredia. Ďalej pracujú s tabletom, s digitálnym fotoaparátom, s robotickou hračkou BeeBot, s digitálnym mikrofónom a mikroskopom. Oboznamujú sa s pravidlami fyzického a duševného manipulovania a správania sa pri práci s počítačom a iných médií. Svoje práce verejne prezentujú (webová stránka MŠ, tvorba časopisu apod.).

Plnenie obsahu je určené deťom od 2 rokov.

⇒ ADAM – KOCKY ZDRAVIA. PROJEKT PODPORY ZDRAVIA PRE PREDŠKOLÁKOV

Charakteristika obsahového celku:

Cieľom tohto projektu je viesť deti k starostlivosti o zdravie pútavým spôsobom a to pomocou Adamka, mimickej bábky, ktorý je spoľahlivo overeným nástrojom komunikácie s deťmi. Morálne dôležitou skutočnosťou projektu je skutočnosť, že Adamko je zameraný vnímavo voči slabším a rôzne znevýhodneným deťom. To všetko sa postupne, veku primerane ozrejmuje uvážlivo vybranými témami a formami. Projekt je rozdelený do 4 tematických častí:

1. časť *Jeseň*
2. časť *Zima*
3. časť *Jar*
4. časť *Leto*.

Projekt je určený deťom od 5 rokov.

Vypracovala
PaedDr. Eva Sobinkovičová
vedúca Metodického združenia pri MŠ